

Preglovi nagrajenki za izjemne dosežke sta dr. Ema Žagar in izr. prof. dr. Bojana Žegura

Kemijski inštitut (KI) je v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje priredil osrednjo slovesnost **Tedna Kemijskega inštituta**, na kateri so podelili **Preglove nagrade** ter inštitutska priznanja za sodelovanje pri raziskovalnem delu. Preglovi nagradi za izjemne znanstvene dosežke sta prejeli **dr. Ema Žagar** in izr. **prof. dr. Bojana Žegura**.

Med nagradami in priznanji, ki jih podeljuje **Kemijski inštitut**, je prav Preglova nagrada za znanstvene dosežke najpomembnejša. Nosi namreč ime Friderika Pregla, zdravnika in kemika slovenskega rodu, velikega znanstvenika, ki je bil za svoja prizadevanja leta 1923 nagrajen z Nobelovo nagrado za kemijo. Prestižno Preglovo nagrado tako **Kemijski inštitut** podeljuje za vrhunske dosežke na področju temeljnih ali uporabnih raziskav, ki se lahko vzporejajo z dosežki v svetovnem merilu.

Dr. Ema Žagar je vodja Odseka za polimerno kemijo in tehnologijo na **Kemijskem inštitutu** in mednarodno priznana znanstvenica na področju kemijske reciklaže polimernih materialov. To področje ni zgolj zahteven znanstveni izziv, temveč se z njim vse intenzivneje sooča celotno človeštvo. Raziskovalna skupina pod vodstvom dr. Eme Žagar je razvila učinkovit postopek kemijske reciklaže alifatskih poliamidov, znan primer tovrstnih materialov so najloni. Na področju reciklaže odpadne plastike se je dr. Žagarjeva intenzivno

ukvarjala tudi s kemijsko reciklažo poliuretanskih pen. Njeni raziskovalni dosežki so naleteli na širok odziv strokovne javnosti, zanje je prejela tudi nagrado "Odlični v znanosti" ter več nagrad za najboljše inovacije. Odsek za polimerno kemijo in tehnologijo, ki ga vodi dr. Žagarjeva, je že vrsto let tudi nepogrešljiv vir znanja, ki ga v svoje izdelke prenaša slovenska polimerna industrija.

Izr. prof. dr. Bojana Žegura je mednarodno uveljavljena genetska toksikologinja, ki vodi Oddelek za genetsko toksikologijo in biologijo raka Nacionalnega Inštituta za biologijo. Fokus njenih raziskav so mehanizmi delovanja kemikalij in okoljskih onesnažil, kar je pomembno pri prepoznavanju njihove nevarnosti in tveganj za zdravje ljudi in okolje. Je vodilna raziskovalka na področju proučevanja toksikoloških lastnosti cianobakterijskih toksinov, preučuje pa tudi druge pomembne skupine spojin, kot so mikotoksini, bisfenoli, prehranski mutageni, nanodelci in ostanki citostatikov v okolju. Z namenom zmanjšanja števila poskusov na živalih je dr. Žegura s svojo raziskovalno skupino med prvimi razvila jetrne in vitro 3D celične modele za proučevanje genotoksičnega delovanja kemikalij. S svojo raziskovalno skupino je razvila nov pristop za določanje mehanizmov škodljivega delovanja kemikalij, ki prepleta tehnologije mikroskopije, pretočne citometrije in toksikogenomike na osnovi kvantitativnih metod molekularne biologije. O vrhunskosti njenega raziskovanja pričajo številna vabljena predavanja in objave v najboljših revijah s tega

področja, pa tudi dejstvo, da se dosežki in znanje Bojane Žegura preko številnih aplikativnih projektov prelivajo neposredno v gospodarstvo.

Kemijski inštitut je na slovesnosti podelil tudi posebno **inštitutsko priznanje** za dolgoletno tesno in zgljedno sodelovanje pri raziskovalnem delu in sicer slovenskemu farmacevtskemu **podjetju Krka, d.d.**

Krka, d.d. je eno prodornejših in inovativnejših generičnih farmacevtskih podjetij. Poslanstvo podjetja Krka je zagotavljati ohranjanje in izboljševanje zdravja ter kakovostno življenje na podlagi vrhunskih tehnologij in znanja. Na tem področju piše **Kemijski inštitut** uspešne zgodbe s podjetjem Krka tako rekoč že od same ustanovitve naprej. V 70. letih prejšnjega stoletja je Krka, tudi na podlagi raziskav v sodelovanju z inštitutom, pridobila prve registracije za proizvodnjo antibiotikov. Še tesnejše sodelovanje se je pričelo po letu 1993, na področju analiz zelenih zdravil in sinteze aktivnih farmacevtskih učinkovin. Tesno sodelovanje raziskovalcev podjetja Krka in **Kemijskega inštituta**

---

omogoča učinkovit, predvsem pa hiter, prenos znanja oziroma razvitih analiznih metod v prakso, s čimer podjetje lažje ohranja kompetitivno prednost na globalnem trgu zdravil in povečuje svojo prepoznavnost v svetu. Prav strateška sodelovanja akademske skupnosti in industrijskega sektorja lahko vodijo do prebojnih tehnologij in inovacij, ki botrujejo oblikovanju in preoblikovanju trgov v prihodnosti.